

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Arabuluculuğa Hâkim Gizlilik İlkesinin Birlikte Değerlendirilmesi

Miray, Özer Deniz

Çukurova Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Adana, Türkiye
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2443-6290>

ÖZ

Arabuluculuk, alternatif uyuşmazlık çözüm yollarından bir tanesidir ve ülkemizde 6325 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Daha sonra yapılan kanuni değişiklikler ile iş ilişkileri ve ticari ilişkilerden doğan bazı uyuşmazlıklarda zorunlu dava şartı olarak kabul edilmiştir. Arabulucu ise bağımsız ve tarafsız üçüncü bir kişi olarak, aralarında uyuşmazlık bulunan tarafları bir araya getirerek ya kendilerinin çözüm bulmalarına yardımcı olan ya da uyuşmazlığın türüne göre çözüm önerisi getirerek anlaşma sağlamaya çalışan kişidir. Arabuluculuk sürecinin her aşamasında gizlilik esastır. Gizlilik, en çok bu süreçteki elde edilen belge ve delillerin daha sonra kullanılmaması şeklinde kendini gösterir. Arabuluculuk sürecinde tarafların isim, adres, mali durumu gibi kişisel verileri öğrenilir. Kişisel veri kabul edilen bu verilerin taraflarca arabulucu tarafından korunması gerekir. Dolayısıyla gerek sürecin gerekse tarafların kişisel verilerinin gizliliğinin tam anlamda sağlanabilmesi için arabuluculuk mevzuatı ile Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun ilgili hükümlerinin birlikte gözetilmesi gerekir. Çalışmada, özellikle uygulama dikkate alınarak her iki ilgili kanunun koruma yöntemleri incelenip birlikte uyumluluğu değerlendirilecektir.

Anahtar Sözcükler: Kişisel Veriler, Arabuluculuk, Gizlilik.

Assessment of the Privacy Policy Dominating Mediation in the Scope of the Personal Data Protection Law

ABSTRACT

Mediation is one of the alternative dispute solution methods. It is regulated by Act No. 6325 Mediation Law in Civil Disputes. Afterwards, with legal amendments, mediation has been accepted as mandatory in some disputes arising from business and commercial relations. The mediator is the objective third person who helps parties to find a solution either by helping them find a solution or by proposing a solution according to the type of the dispute. Confidentiality is essential at every stage of the mediation process. Confidentiality, mostly points out, the documents and evidence obtained in this process cannot be used later. Also, lots of personal information like name, identity number, personal contact info, financial condition come off during the mediation process. Both the mediation legislation and the relevant provisions of the Personal Data Protection Law should be observed together in order to ensure the confidentiality of both the process and the personal data of the parties. In this study, the protection methods of both relevant laws will be examined and their compatibility will be evaluated considering the execution.

Keywords: Data Protection, Mediation, Confidentiality.

Atf Gösterme Özer Deniz, M., (2020). Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Arabuluculuğa Hâkim Gizlilik İlkesinin Birlikte Değerlendirilmesi. *Kişisel Verileri Koruma Dergisi*. 2(1), 63-71.

GİRİŞ

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) m.3'e göre kişisel veri, belirli veya belirlenebilir bir kişiye ilişkin her türlü bilgidir. Bu tanımdan anlaşılacağı gibi, kişisel veriden bahsedebilmek için bir gerçek kişi, bir veri ve bu verinin belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilebilir olması gerekir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu (CGK), 17.06.2014 tarihinde verdiği bir kararda, kişisel verilere kişinin adı, soyadı, yaşı, adresi, parmak izi, fotoğrafı, banka hesap numarası gibi her türlü bilgiyi örnek olarak vermiştir (E. 2012/12-1510, K. 2014/331; Dülger, 2019; Yücedağ, 2017). KVKK'nın, "Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenme Şartları" başlıklı 6. maddesinin 1. fıkrasında özel nitelikli kişisel verilerin tanımı yapılarak hangi verilerin özel nitelikli veri olduğu sayılmıştır. Buna göre, kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir. Belirtmek gerekir ki KVKK yalnızca gerçek kişilerin kişisel verilerini korur. Dolayısıyla tüzel kişilere ait bilgiler kişisel verileri koruma kapsamı dışındadır (Küzeci, 2018; Aşıkoğlu, 2019).

Kişisel verilerin işlenmesi, KVKK'nın "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde sayılmıştır. Maddeye göre, kişisel verilerin bir veri kayıt sisteminin parçası olarak otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, elde edilebilir hâle getirilmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi ifade eder. İlgili kişinin verilerinin sözlü olarak elde edildikten sonra bir CD'ye ya da bir işletim sistemine kaydedilmesi işleme faaliyeti olur (Özdemir, 2009; Develioğlu, 2017; Fry, 1983). İşleme faaliyetinin şeklinin veya kullanılan metodun işlemenin gerçekleşmesi bakımından bir önemi yoktur. Dolayısıyla, makalenin konusu olan arabuluculuk faaliyetlerinde, kişilerin isimlerinin, TC kimlik numaralarının, adres, meslek ve iletişim bilgilerinin tutanağa geçilmesi veya bunların arabulucu tarafından kendisine ait bir veri kayıt sistemine not edilmesi kişisel verilerin işlenmesi faaliyeti olacaktır.

Kişisel verilerin işlenmesine hâkim olan ilkeler, "*Genel ilkeler*" başlığını taşıyan KVKK m. 4'te düzenlenmiştir. Bu ilkeler, hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma, doğru ve gerektiğinde güncel olma, belirli, meşru ve açık amaçlar için işlenme, ölçülülük ilkeleridir. Her veri işlenirken bu ilkeler gözetilmelidir.

Arabuluculuk faaliyetlerinin yürütülmesi aşamasında, tarafların kişisel verilerinin elde edilmesi, saklanması ve işlenmesi kaçınılmazdır. Bu sebeple el verdiği ölçüde, KVKK ile 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu (HUAK), tarafların kişisel verilerinin korunması açısından birlikte değerlendirilmelidir. Bununla beraber, kanaatimizce, iki kanun arasında temel iki ayrım vardır. İlk ayrım, esas amaçta kendisini gösterir. HUAK ve KVKK'nın, her ikisi de gizlilik ve veri korumaya odaklansa da aslında iki kanunun bu gizliliği sağlamadaki esas amacı farklıdır. HUAK, gizlilik ilkesini benimseyerek aslında yargılamanın tarafsızlığı ile tarafların bu süreçteki güvenini sağlamayı ve uyuşmazlığın çözümünü amaçlar. Arabuluculuk anlayışına göre, gizlilik olmaz ise uyuşmazlığa çözüm bulma süreci sağlıklı olarak ilerleyemez ve başarı ile sonuçlanamaz. KVKK'nın amacı ise daha çok mahremiyeti sağlamak ve kişilik haklarını korumaktır. Her iki kanun arasındaki ikinci ayrım ise uygulama alanı bakımından kendisini gösterir. HUAK'ta yer alan gizlilik ilkesi, hem tüzel kişiler hem de gerçek kişiler için uygulanır. Buna karşın, tüzel kişilere ait veriler, KVKK ile korunmaz. Dolayısıyla bir tüzel kişinin taraf olduğu uyuşmazlıklarda, tüzel kişiye ait bilgiler HUAK kapsamında korunur. Bununla birlikte, arabuluculuk sürecinde her iki kanun hükümlerinin de dikkate alınması, özellikle gerçek kişi olan tarafların menfaatlerini korur.

ARABULUCULUK TANIMI

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 2. maddesinde arabuluculuk tanımlanmıştır. Kanuni tanımla birlikte değerlendirilirse arabulucu, tarafları bir araya getirmek suretiyle onları görüştürüp müzakerelerde bulunduran, onların birbirlerini anlamalarını sağlayarak aralarındaki uyuşmazlığın çözülmesini veya kendileri çözüm bulamaz ise çözüm önerisi getiren uzman bağımsız üçüncü kişidir.

Hâkimin aksine arabulucu, tarafları kendisine bilgi vermeye zorlayamaz ve uyuşmazlık gerekçelerini dinledikten sonra somut olaya uygulanabilir hüküm kuramaz. Arabulucu, iki taraf arasında köprü olup taraflara uyuşmazlığın sebeplerini belirleyip mümkün çözüm yolları bulmaları konusunda yardımcı olur (The Harvard Law Review Association, 1984; Stone, 2004; Tanrıver, 2006). Ayrıca arabulucu, taraflara mevzuattaki kalıpların dışına çıkarak kendilerine özgü esnek çözümler bulmasına fırsat verir. Örneğin, bir iş uyuşmazlığında, işçi işe iade talebinde bulunduğu, işveren işçinin yaş veya sağlık durumunu belirterek onun yerine işçinin oğlunu işe almayı ve buna ek olarak da başvuran işçiye kıdem tazminatını iki taksitte ödeyebileceğini teklif edebilir. İşçinin bunu kabul etmesiyle birlikte klasik yargısal çözüm ile elde edemeyecekleri bir çözüm yolu bulabilirler. Böylece, çoğu zaman yargı yolu sonucu ortaya çıkan karardan daha fazla benimseyebilecekleri bir sonuç elde edebilirler. Bu, aynı zamanda tarafların mevcut ilişkilerinin devamlılığının sağlanmasını da kolaylaştırır. Zira arabuluculuk süreci, yargısal yola göre daha ılımlı ve sakin bir ortamda gerçekleşir. Bu anlamda, yapıcı bir çözüm yolu olduğu söylenebilir (The Harvard Law Review Association, 1984).

Arabuluculukta Gizliliğin Önemi

Arabuluculuğun en dikkat çeken özelliklerinden biri de sürecin gizli olmasıdır. Gizlilik unsuru, arabuluculuğu yargı yolundan ayıran ve tercih edilmesi bakımından cazip kılan önemli bir faktördür. Gizlilik sayesinde, taraflar arasında mahremiyet korunmakta ve özellikle bir taraf için hassasiyet oluşturan konuların daha etkili korunması sağlanmaktadır (Özbek, 2013). Arabuluculuk yalnızca gerçek kişiler için değil; tüzel kişilerin ve ticari ortaklıkların ticari sırlarının korunmasında da yardımcı olur. Arabuluculuğa hâkim olan gizlilik ilkesi HUAK m. 4'te düzenlenmiştir. Maddeye göre arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında kendisine sunulan veya bir şekilde süreç içerisinde ortaya çıkan bilgi ve belgeleri gizli tutmak zorundadır. Örneğin, müzakereler sırasında kendisine iletilen bir belgeyi başka bir kişi ile paylaşamaz, daha sonra kullanma amacıyla saklayamaz.

Arabuluculuk yönteminin kullanımı yaygınlaştıkça, süreç boyunca tarafların iletişiminin gizliliği önem kazanmıştır. Gizlilik unsuru, arabuluculuğun başarılı olarak uygulanabilmesi için oldukça önemlidir. Nitekim taraflar, müzakereler sırasında gizliliğin sağlandığına dair inançları güçlenirse, uyuşmazlığın çözümü için doğru teklif ve değerlendirmeler yapılabilir (Yazıcı Tıktık, 2013). Bir taraf, müzakere sırasında bir belge veya ikrarda bulunduğu takdirde bunun dava aşamasında karşısına kanıt olarak sunulacağını düşünürse çözüm önerilerinde bulunmaz. Bu şekilde ise süreç sadece dava öncesi hazırlık formalitesine dönüşebilir. Arabuluculuk görüşmelerine katılan tarafların çözüme ulaşabilmeleri, sürece ve bunun gizliliğine inanarak samimi olarak çaba göstermesiyle mümkündür.

Uyuşmazlığın çözümü için tarafların bilgi alışverişinde bulunmaları gerekir. Bu bilgi alışverişi, tarafların kendi veya diğer tarafın kişisel verilerini de içerebilir. Dolayısıyla arabuluculuk faaliyetlerinin yürütülebilmesi için de kişilerin hem kendi hem de diğer tarafın kişisel verilerini paylaşması gerekebilir. Örneğin, bir işçi ve işveren uyuşmazlığında, işverende işçinin çalışma saatlerini ve performansını

gösteren belgeler mevcuttur. Bunlar, işçinin kişisel verileridir. İşçi ve işverenin, fazla mesai veya prim alacağıının belirlenebilmesi için işverenin işçinin kişisel verilerini arabulucu ile paylaşması gerekebilir. Uygulamada, karşı taraf ile irtibat sağlanamadığı takdirde, arabulucunun başvuru taraftan karşı tarafın iletişim bilgilerini edindiğine rastlanır. Burada, başvuru aslında karşı tarafın kişisel verilerini arabulucu ile paylaşmaktadır.

Arabuluculuk sürecinde uyuşmazlığın gerek tarafları ve konusu gerekse süreç içinde edinilen bilgi ve belgeler konusunda gizlilik ilkesine uygun davranmaları gerekir (Lee ve Giester, 1998). “Taraflar” lafzından, uyuşmazlığın tarafları olarak başvuran ve karşı taraf, tarafların vekilleri, kanuni temsilciler ve çözüme katkı sunabilecek hesap uzmanı veya bilirkişi uzman kişiler anlaşılmalıdır. Bu yükümlülük sadece arabulucuya yüklenmemiştir. Dolayısıyla yalnızca arabulucu değil, arabuluculuk görüşmesine katılan taraflar ve ilgililer de gizlilik yükümlülüğü altındadır.

Gizlilik ilkesi uyarınca, arabulucu bir yandan uyuşmazlığın çözülmesini için faaliyetini sürdürürken bir yandan da tarafların mahremiyetine ve özel yaşamın gizliliğini korumaya dikkat etmelidir. Arabuluculuğun diğer alternatif çözüm yollarından en önemli farkı, arabulucunun taraflar arasında bariyer olarak, güvenilir bilgi alışverişi sayesinde en uygun çözümü bulabilmesidir. Arabuluculuk yöntemiyle herkesin menfaatine uygun ve herkesin kazanabileceği bir çözümün bulunabilmesi için tarafların bilgi alışverişinde bulunabilmesi gerekir (Rabinovich Einy, 2002). Bu olmazsa taraflar sorunu kavrayamadıkları için süreç başarısız olacaktır.

ARABULUCULUK AŞAMALARINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

Arabuluculukta gizlilik, çeşitli evreleri kapsar. Gizliliğin uygulanması, arabuluculuğun ilk aşaması olan taraflara ulaşma ve süreci başlatma, arabuluculuk toplantılarında ve sürecin devamında ve arabuluculuk faaliyetlerinin sona ermesinden sonraki aşama olarak üç kısımda değerlendirilmelidir. Her aşamada, arabulucunun tarafların kişisel verilerini koruma amacıyla dikkat etmesi gereken hususlar vardır.

Arabuluculuk Süreci Başlangıcında Kişisel Verilerin Korunması

Arabuluculuk süreci, taraflardan birinin veya ikisinin uyuşmazlığı çözmek amacıyla arabulucuya başvurusuyla başlar. Eğer uyuşmazlık konusu, dava şartı olarak düzenlenmiş ise taraflardan birinin arabuluculuk merkezine başvurusu ile süreç başlayacaktır. Bu başvuruda, tarafların kimlik bilgileri, adres ve iletişim bilgileri, eklemek istediği diğer bilgi ve belgeler talep edilir. Taraflardan biri diğeri aleyhine başvuruda bulunuyor ise, karşı tarafa dair bildiği iletişim ve diğer bilgileri arabuluculuk ofisine bildirir.

Başvurunun tek taraflı olarak yapılması varsayımında, başvuru yapıldıktan sonra Adalet Bakanlığı sistemi resen bir arabulucu atar. Bu atama, arabulucuya elektronik posta yoluyla bildirilir. Arabulucu, UYAP Arabulucu Portalından kendisine atanan bu uyuşmazlığı kabul ettiği anda, başvuru veya her iki tarafça arabuluculuk ofisine bildirilen bilgilere erişebilir kılınır. Kanaatimizce, arabulucunun gizlilik ve veri koruma yükümlülüğü, arabulucunun dosyayı kabul etmesi ile başlar. Zira arabulucu, taraflar ile bir araya gelme dahi, sisteme yüklenen taraflara ait bilgilere erişebilir. Hatta taraflar arabuluculuğa başvurmadan vazgeçse dahi bu süre içerisinde arabulucunun veri korumadan dolayı sorumluluğu olduğu kabul edilmelidir.

HUAK’a göre, arabulucunun atandıktan sonra en kısa sürede tarafları, herkese uyan gün ve saatte, ilk toplantıya davet etmesi gerekir. Toplantı gününü belirlemek ve uyuşmazlık konusu hakkında bilgi sahibi

olmak amacıyla arabulucu Adalet Bakanlığı'nın Arabulucu UYAP Portalında yer alan bilgiler ışığında taraflara ulaşmaya çalışır. Taraflara ulaşıp toplantı günü belirledikten sonraki süreçte, arabulucu toplantıya davet mektubu hazırlayıp bunu çeşitli iletişim kanallarıyla taraflara ulaştırmaya çalışır. Arabuluculuk davet mektubu, arabulucu tarafından uyuşmazlık konusu tarafları bir araya getirmek için oturma gününü ve saatini bildiren metindir. Davet mektubunun karşı tarafa ulaştırılması gereklidir ki, karşı taraf uyuşmazlık konusu ve uyuşmazlıktan haberdar olarak oturuma iştirak edebilsin.

Kanunda arabuluculuk davet mektubunun tebliğ edilmesine ilişkin özel bir düzenleme veya uygulamada görüş birliği yoktur. Uygulamada en sık rastlanılan tebliğ şekilleri ise iadeli taahhüt, telefonla görüşme ya da e-posta yolu ile ulaştırmadır. İşte arabuluculuk sürecinin başında kişisel verilerin korunması için dikkat edilmesi gereken en önemli hususlardan biri, dava şartı arabuluculukta, arabuluculuk davet mektubunun içeriği ve taraflara tebligat aşamasıdır. Sözü edilen bu davet mektubunda, kişisel verilerin korunmasına hâkim olan verilerin asgari kullanımı ilkesi gereği, yalnızca oturumun doğru taraflar ile doğru yer ve zamanda yapılabilmesi için gerekli veri kullanılmalıdır. Bu metinde uyuşmazlık konusu ile bilgiler yer almamalıdır; oturma günü, saati ve taraf bilgileri olmalıdır. Bu anlamda, örneğin, kişilerin isminin yazması yeterli iken TC kimlik numaraları yazmamalıdır. Zira bu bilgiler, doğruluğu teyit edilmemiş ve doğru tarafa ulaşacağı kesin olmayan bir şekilde iletilmektedir. Burada kişisel veri kullanımına hassasiyetle yaklaşılmalıdır. Tekrar belirtilmelidir ki arabulucunun, bu davet metninde her iki taraf ile ilgili asgari veri kullanması gereklidir. Bunun dışında yer alan her fazla veri, ilgili kişinin kişisel verilerini ihlal edebilir.

Arabulucunun dikkat etmesi gereken bir diğer konu ise uyuşmazlık konusu ile edindiği bilgileri teyit amaçlı dahi olsa üçüncü bir kişi ile paylaşmamasıdır. Arabulucu portalda vekâleti bulunmayan bir kişiye veya farklı bir adrese tebligat yapılması, hem gizlilik ilkesine hem de kişisel verilerin korunmasına aykırı olur. Taraflardan birinin kişisel verilerinin taraf olmayan bir kişi ile paylaşılması kişisel verilerin korunması konusunda ihlâl doğurur. Nitekim Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun (Kurul) ilgili kişiye ait telefon numarasına kendisine ait olmayan içeriğin gönderilmesi ile ilgili kararı da bu yöndedir ("Kişisel verilerin veri sorumlusu bir avukat tarafından kısa mesaj yoluyla üçüncü kişilere ifşa edilmesi hakkında" Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 14.01.2020 Tarihli ve 2020/26 Sayılı Karar Özeti, 2020). Karara konu olayda veri sorumlusu olan avukat, icra takibi başlattığı ilgili kişinin borç bilgisini, ilgili kişinin kardeşine göndermiştir. Kurul, ilgili kişiye ait olmayan bir telefon numarasına ilgili kişiye ait bilgilerin gönderilmesini KVKK m. 12'ye aykırı bularak veri sorumlusu avukat aleyhine idari para cezası uygulanması kararı vermiştir.

Uygulamada karşılaşılan bir diğer sorun ise arabulucunun taraflara ulaşmak, bilgi almak, görüşme günlerini belirlemek veya davet mektuplarının tebliği gibi amaçlar ile sekreter hizmetinden faydalanması noktasında yaşanmaktadır. Arabulucunun görüşmeler öncesinde veya görüşme sonrasında yardım aldığı kişiler de gizlilik ilkesine uygun davranmalıdır. HUAK'ın gizliliği düzenleyen 4. maddesi de bu yöndedir. Bu maddeden arabulucunun yardım veya hizmet aldığı kişilerin de dâhil olacağı sonucu her zaman çıkmamaktadır. Zira bu kişiler görüşmelere katılmamakla birlikte, tarafların kişisel verilerine ulaşabilecek şekilde çalışmaktadır. Taraflara tebligat yapmakta, onları aramakta, son tutanakları görebilecek şekilde dosyalama yapmakta ve onların kişisel verilerini bir şekilde işlemektedir. Bu kişiler, Türk Borçlar Kanunu'nda yer alan yardımcı kişi kabul edilmelidir. Arabulucu, bu kişilerin faaliyetlerinden adam çalıştırmanın sorumluluğu kapsamında sorumlu olmalıdır.

Arabuluculuk Faaliyetleri Sırasında Kişisel Verilerin Korunması

Taraflar, belirlenen oturma gününde, arabulucu eşliğinde bir araya gelir. Arabulucuların, arabuluculuk faaliyetlerini yürütürken tarafların kişisel verilerinin korunmasını göz ardı etmemesi oldukça önemlidir. Kurul tarafından, KVKK 16. maddesini değerlendirerek arabulucular bakımından Veri Sorumluları Siciline (VERBİS) kayıt yükümlülüğüne istisna getirilmesine karar verilmiştir. Kurul kararı uyarınca

arabulucular, veri sorumlusu olmanın bir yükümlülüğü olan VERBİS'e kayıttan muaf tutulmuştur ("Arabulucuların Veri Sorumluları Siciline Kayıt Zorunluluğundan İstisna Tutulması" ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 05/07/2018 Tarihli ve 2018/75 Sayılı Kararı, 2018). Bununla birlikte, arabulucuların VERBİS'e kayıt yükümlülüğünün olmaması, KVKK'ya uymaktan da muaf olduğu anlamına gelmez. Arabulucu, yine de KVKK uyarınca faaliyet göstermelidir. Uygulamada, Kurul'un verdiği karar sonrası arabulucuların kişisel verilerin korunmasına dair alması gereken önemleri almasının zaruri olmadığına dair bir inanç oluşmuş ise de bu doğru değildir.

Arabulucu, faaliyetinin başında yapması gereken açılış konuşmasında, taraflara gizliliğin sağlanacağına dair yeterli güvenceyi vermiş olmalıdır. Taraflar bu şekilde birbirlerine aktardığı her bilgi ve belgenin arabuluculuk toplantısıyla sınırlı kalacağından emin olmalıdır ki süreç devam edebilsin (Freedman ve Prigoffs, 1986).

Müzakereler sırasında gerek arabulucunun olayın anlaşılabilmesi için sorduğu sorular gerekse tarafların beyanları ve sundukları belgelerden her iki tarafa ilişkin kişisel veriler elde edilir. Arabuluculuk faaliyetleri sırasında tarafların isimleri, adresleri, iletişim bilgileri, meslekleri, gelir durumları gibi kişisel verileri işlenir. Bunun yanında, somut olayın niteliğine göre, özel nitelikli kişisel verilerin de işlenmesi gündeme gelebilir. Örneğin, iş ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklarda işçi ve işverene ait birçok kişisel veri tutanaklara işlenir. Bu tutanaklarda, işçiye ait sağlığına ilişkin bir sağlık raporu, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbiri, dini inancına veya sendikal üyeliklerine dair pek çok verinin konuşulması veya bunlara ilişkin bilgi ve belgenin sunulması mümkündür. Tüm bu örneklerin hepsi KVKK m. 6 uyarınca, işçinin özel nitelikli kişisel verisi olur (Kaya, 2011). Dolayısıyla, arabuluculuk görüşmelerinde hem genel hem de özel nitelikli kişisel veriler işlenebilir. Örneğin, iş ilişkisinden kaynaklanan alacak talepli bir arabuluculuk faaliyeti ele alınırsa, bu görüşmelerde işçinin işe başlama, ayrılma, yıllık izin tarihleri, iş performansı, faaliyet raporları, özlük dosyasındaki bilgiler gibi birçok veri elde edilir.

Arabulucunun elde ettiği bu verileri işlemesi, KVKK'nın 5. maddesinin (ç) ve (e) bentleri uyarınca, hukuka uygun hale gelir. Zira elde edilen veriler, veri sorumlusu olan arabulucunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için işlenmektedir. Ayrıca bu sırada elde edilen verilerin işlenmesi, tarafların haklarının korunması için de gerekebilir. Bu şartlar halinde, arabulucunun tarafların kişisel verilerini işlemesi hukuka uygun hale gelecektir.

Ticari iş ve işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda, örneğin sigortanın rücu tazminat talepli arabuluculuk başvurularında ise genelde tarafların sağlık raporları veya kaza tutanakları gibi veriler elde edilir. Bunlarda kaza geçiren tarafın geçici veya kalıcı maluliyet raporları vasıtasıyla sağlık verileri elde edilir. Söz konusu kişisel veriler ticari uyuşmazlıklarda şirketler, iş uyuşmazlıklarında ise işveren tarafından arabuluculuk müzakerelerinde öğrenilip çoğunlukla kaydedilmektedir. Bu verilerin elde edilmesi genellikle talep edilen tazminat miktarı ile karşı tarafın teklif etmeyi düşündüğü miktarı karşılaştırmak amacıyla kullanılmaktadır. Bu özel nitelikli sağlık verilerinin korunmasından arabulucu veri sorumlusu olarak sorumludur. Uygulamada, arabuluculuk faaliyetlerinde elde edilen bu kişisel verilerin KVKK'da hâkim olan ilkelere uygun işlenmediği fikrindeyiz.

Arabulucu bu aşamada, taraflara kişisel verilerinin önemini, süreç boyunca birtakım kişisel verilerinin işleneceğini ve bunların korunması için alınan önlemler ile ilgili kişi olarak kendi haklarının ne olduğu konusunda bilgi vermelidir. Bu bilgilendirme, arabulucunun aydınlatma yükümlülüğüdür. Aydınlatmanın ne şekilde yapılacağı, 10/3/2018 tarihli ve 303356 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan "Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ"de yer almaktadır.

Kişisel verilerin korunması ve gizliliğin sağlanması bakımından bir diğer önemli konu ise, taraflar dışında kişilerin oturuma dâhil edilmemesidir. HUAK'a göre, tarafların onayı ile görüşmelere katılmanın mümkün olması hâli saklıdır. Arabuluculuk faaliyetinde tarafların avukat ile temsil edilmesi mümkündür. Bu temsil, özel yetki gerektirir (Özbek, 2013). Vekâletnamede mutlaka vekilin veya yetkilinin arabuluculuk görüşmelerine katılıp müzakere etmesine ve bunun neticesinde anlaşması veya anlaşmaması konusunda yetki verilmesi gerekir. Arabulucunun müzakereler sırasında temsil yetkisini kontrol etmek suretiyle görüşmelere yetkili olmayan bir tarafın katılmasını engellemesi gerekir.

Arabuluculuk Faaliyetleri Sona Erdikten Sonra Kişisel Verilerin Korunması

Arabulucu ve oturuma katılanlar, uyuşmazlıkla ilgili olarak hukuk davası açıldığında yahut tahkim yoluna başvurulduğunda, bu görüşmelerde elde edilen beyan veya belgeleri delil olarak ileri süremez. Bu süreç hakkında tanıklık da yapamazlar. Bu bilgi ve belgelere ilişkin olarak, HUAK m. 5'te hangi bilgi, beyan ve belgelerin bu kapsamda değerlendirileceği açıklanmıştır. Maddeye göre, bir tarafın diğer tarafa yaptığı arabuluculuk daveti veya davete icabet isteği, uyuşmazlığın çözümü için yapılan görüş ve teklifler, bu süreçteki bir olay, iddia veya teklifin kabulü, salt bu süreç için hazırlanan belgeler, ileride delil olarak mahkemede ileri sürülemez. Bu hüküm, arabuluculukta kabul edilen gizlilik ilkesinin bir başka görünümüdür.

Kişisel verilerin korunması bakımından ise bir kişinin bir olayı inkâr ve ikrarına ilişkin beyanı bir kişisel veri değildir. Kanaatimizce bunlar yalnızca beyandır. Bunun yanında kişilerin kaza tutanakları, işe geliş gidiş çizelgeleri, maaş ve ikramiye tabloları gibi veriler KVKK m. 5'e göre kişisel verileri; tazminat taleplerinin gerekçesi olarak bir tarafça ileri sürülen sağlık raporu gibi bir veri ise KVKK m. 6'ya göre özel nitelikli kişisel veri olur. KVKK'nın 5. ve 6. maddeleri uyarınca, bu kişisel verilerin işlenmesi için ilgilinin açık rızası gereklidir.

Arabuluculuk faaliyetleri sonrasında tarafların ve arabulucunun imzaladığı, uyuşmazlık konusu kalemlerin tek tek belirtilerek sürecin anlaşma veya anlaşmama olarak çözümlendiğini gösteren son tutanak adında bir belge düzenlenir. HUAK m. 17/4 arabulucuya, bu belgenin bir örneğini faaliyetinin sona ermesinden sonra bir ay içinde Genel Müdürlüğe gönderme yükümlülüğü öngörür. Tarafların anlaşma sağlayamaması durumunda, bu belge ile dava şartı gerçekleşir. Tarafların kısmi anlaşma sağlamaları durumunda ise, bu belge ile anlaşma sağlanan hususlar hariç diğer kısımlar bakımından mahkemeye başvurabilir. Bunun yanında, son tutanak HUAK m. 18/4'e göre ilam niteliğinde belge sayılır.

Bu belge, tarafların isim, adres, T.C. kimlik numarası, vekilleri, çalıştıkları yer gibi kişisel verilerinin yanında uyuşmazlık konusu somut olay ile ilgili bilgileri içerir. Bu sebeple, arabulucunun bu belgeleri kanuni saklama süresi boyunca KVKK'ya uygun olarak muhafaza etmesi gerekir. Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından birtakım önlem listesi belirlenmiş ve Resmi Gazete'de yayınlamıştır. Arabulucu bu belgeleri, Kurulun düzenlediği alınacak önlemler listesine uygun muhafaza etmelidir.

SONUÇ

Kişisel verilerin korunmasının önemi her geçen gün daha da iyi anlaşılmaktadır. Kişilik haklarının bir parçası olan kişisel veriler KVKK başta olmak üzere çeşitli kanunlarda korunmaktadır. Arabuluculuk faaliyetlerinin doğası gereği tarafların isim, meslek, yaş, gelir düzeyi gibi genel nitelikli kişisel verileri ve sağlık durumu gibi özel nitelikli kişisel verileri kaydedilip paylaşılabilir. Sonuç olarak, aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1. Bu süreçte, kişisel verilerin korunabilmesi için hem arabulucuya hem de taraflara görev düşmektedir. Arabulucu, yazılı olarak tarafları arabuluculuk yöntemi, sürecin işleyişi, bu sürecin anlaşma veya

anlaşmama ile sonuçlanması hâlinde doğabilecek hüküm ve sonuçları, son tutanağın hukuki niteliği, hangi tür kişisel verilerinin elde edileceği ve bunların ne şekilde işlenebileceği, işleme amacı ve süresi hakkında yazılı bir “bilgilendirme formu” hazırlamalıdır.

2. Her iki taraf da bilgilendirme formunun içeriğine itiraz edebilmelidir. Özellikle kişisel verilerin hukuka aykırı işlendiğini düşündükleri hâllerde işlemeye rıza göstermeme hakları mutlaka saklı tutulmalıdır.

3. Özellikle arabulucunun, KVKK hakkında yeterli bilgiye sahip ve bu konuda farkındalığının olması çok önemlidir. Tarafların birbirlerinin açık rızası olmadan diğerinin kişisel verisini elde etmesine, kaydetmesine, müvekkili veya vekili ile paylaşmasına ve işlenmesine izin vermemesi gerekir. Ancak kişisel verilerin önemini bilen bir arabulucu tarafların kişisel verilerinin korunabilmesi için gerekli önlemleri alabilir. Bu belgeleri kendi arabuluculuk ofisinde muhafaza ederken Kurul’un öngördüğü önlemleri dikkate almalıdır. Bu kapsamda, örneğin arabuluculuk faaliyetleri neticesinde elde edilen belgeleri fiziki ortamda muhafaza edecekse bu belgelere erişimi kısıtlamalı, erişim yetkisi olan kişileri belirlemeli ve imha işlemi usulüne uygun yerine getirmelidir.

4. Müzakerelerin Arabuluculuk Daire Başkanlığı’nın da tavsiye ettiği gibi tarafların beyanlarının taraf olmayan kişiler tarafından duyulmayacak bir ortamda yapılmasına imkân sağlamalıdır.

5. Arabuluculuk faaliyetleri sona erdiğinde arabulucu elde ettiği bilgi ve belgelerin gizliliğini sağlamak için gerekli özeni göstermelidir. Bu bilgi ve belgelerin araştırma veya eğitim faaliyetleri gibi amaçlarla kullanımı gerektiğinde verilerin anonim hale getirildiğinden emin olmalıdır.

KAYNAKLAR

- “Arabulucuların Veri Sorumluları Siciline Kayıt Zorunluluğundan İstisna Tutulması” ile ilgili Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 05/07/2018 Tarihli ve 2018/75 Sayılı Kararı. (2018). Kişisel Verileri Koruma Kurumu: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6697/2020-26> adresinden alınmıştır.
- Aşıkoğlu, Ş. İ. (2019). *Avrupa Birliği ve Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması ve Büyük Veri*. İstanbul: XII Levha Yayınları.
- Develioğlu, H. M. (2017). *6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile Karşılaştırmalı Olarak Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü Uyarınca Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*, İstanbul: XII Levha Yayınları.
- Dülger, M. V. (2019). *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku*. İstanbul: Hukuk Akademisi.
- Freedman, L.R. ve Prigoff, M.L. (1986). Confidentiality in Mediation: The Need for Protection, *Ohio State Journal on Dispute Resolution*, C. 2, S. 1, 37-46.
- Fry, T. H. (1983). *Data Processing*. New York: Butterworths.
- Kaya, C. (2011). Avrupa Birliği Veri Koruma Direktifi Ekseninde Hassas (Kişisel) Veriler Ve İşlenmesi. *Journal of Istanbul University Law Faculty*, C. 69, S. 1-2, 317-334.
- “Kişisel verilerin veri sorumlusu bir avukat tarafından kısa mesaj yoluyla üçüncü kişilere ifşa edilmesi hakkında” Kişisel Verileri Koruma Kurulunun 14.01.2020 Tarihli ve 2020/26 Sayılı Karar Özeti. (2020). Kişisel Verileri Koruma Kurumu: <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/6697/2020-26> adresinden alınmıştır.
- Küzeci, E. (2018). *Kişisel Verilerin Korunması*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Lee, J. ve Giester, C. (1998). Confidentiality in Mediation, *Harvard Negotiation Law Review*, C. 3, 285- 297.
- Özbek, M.S. (2013). *Alternatif Uyuşmazlıklar Çözümü*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Özdemir, H. 2009. Haberleşmenin Gizliliği ve Kişisel Veriler, *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. XIII, S. 1–2, 285-303.
- Rabinovich Einy, O. (2002). Going Public: Diminishing Privacy In Dispute Resolution In The Internet Age, *Virginia Journal of Law and Technology Association*, 2-54.
- Stone, V.W. (2004). Alternative Dispute Resolution, *University of California Los Angeles School of Law Public Law & Legal Theory Research Paper Series*, 12-19.

- Tanrıver, S. (2006). Hukuk Uyuşmazlıkları Bağlamında Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları ve Özellikle Arabuluculuk, *TBBD*, S. 64, 151-177.
- The Harvard Law Review Association. (1984). Protecting Confidentiality in Mediation, *Harvard Law Review*, Vol. 98, No. 2, 441-459, DOI: 10.2307/1340844i, <https://www.jstor.org/stable/1340844?seq=1>
- Yazıcı Tıktık, Ç. (2013). *Arabuluculukta Gizliliğin Korunması*: İstanbul: XII Levha Yayınları.
- Yücedağ, N. (2017). Medeni Hukuk Açısından Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun Uygulama Alanı Ve Genel Hukuka Uygunluk Sebepleri, *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 75(2), 765-790